

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นับว่าเป็นปัญหาสำคัญทางสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหญิง ซึ่งมีแนวโน้มอัตราของการดื่มเพิ่มสูงขึ้น ผลการศึกษาปัจจัยที่ความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาหญิงซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 - 5 อายุอยู่ระหว่าง 18 - 24 ปี โดยสถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนมาก (ร้อยละ 76.8) อยู่ด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก เข้าหอพักอยู่ โดยมีทั้งที่เช่าอยู่กับเพื่อนและเช่าอยู่ตามลำพังคิดเป็นร้อยละ 65.1 และ 11.8 ตามลำดับ สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา มารดาพบว่ากว่าครึ่งหนึ่ง จบชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า สถานภาพทางการเงินของครอบครัวส่วนมาก (ร้อยละ 80.5) มีความพอเพียง และนักศึกษาร้อยละ 66.5 ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนพอเพียงกับการใช้จ่าย บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 1 ใน 3 รองลงมาของบิดาคือลูกจ้าง/ พนักงานบริษัท ส่วนของมาราคือธุรกิจ/ ค้าขาย

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 47.1) เป็นการดื่มเป็นครั้งคราวในโอกาสต่าง ๆ รองลงมาคือไม่เคยดื่มเลยในชีวิตซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับเคยดื่มเพียงครั้งเดียว (ทดลองดื่ม) คือร้อยละ 23.5 และ 20.2 ตามลำดับ ขณะที่ร้อยละ 7.4 เป็นผู้ที่เคยดื่มแต่หยุดดื่มมานานเกิน 6 เดือน และเมื่อจำแนกพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ร้อยละ 56.3 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิง ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่ม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงในระดับอุดมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 272 คนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-5 (ชั้นปีที่ 5 เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี) เป็นผู้ที่มิประสบผลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 56.3 และร้อยละ 49 ยังมีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีอัตราที่สูงกว่าทุกการศึกษาที่ผ่านมา เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ที่ผ่านมาักทำการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ผลการศึกษาที่ได้พบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ค่อนข้างต่ำเช่น การศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพัทลุง พบว่านักเรียนหญิงมีอัตราการดื่มเพียงร้อยละ 16.6 หรือทำการศึกษาารวมกันหลายระดับชั้นและศึกษาอัตราการดื่มในภาพรวม เช่น การศึกษาของ ประภาเพ็ญสุวรรณ และคณะ (2541) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยม นักศึกษาอาชีวศึกษา และนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่าเพศหญิงมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 25.1 การศึกษาของ พนิดา นามดี (2549) ที่ศึกษาความชุกและพฤติกรรมการใช้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอสีชมภู จังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนหญิงมีอัตราการดื่มร้อยละ 29.8 การศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) ที่ทำการศึกษาความเชื่อ แบบแผน และปัจจัยทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนหญิงมีอัตราการดื่มร้อยละ 39.6 และยังมีหลายการศึกษาที่ผ่านมาซึ่งถ้านำผลการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบก็จะพบว่า แนวโน้มของอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงเพิ่มขึ้นแทบทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาในจังหวัดจันทบุรีมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ค่อนข้างสูง โดยมีอัตราการดื่มสูงกว่าอัตราการดื่มของประเทศ ผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จึงสูงกว่าทุกการศึกษาที่ผ่านมา แต่การศึกษาของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา พ.ศ. 2550 (บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2551) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มที่มีอายุใกล้เคียงกับการศึกษานี้ (กลุ่มเยาวชนหญิงอายุ 20 - 24 ปี) แต่ผลการศึกษาที่ได้แตกต่างกับมากกับการศึกษานี้ โดยพบว่ามีอัตราการดื่มเพียงร้อยละ 23.2 ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำกว่าการศึกษานี้เกือบ 2 เท่า และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล พบว่าศูนย์วิจัยปัญหาสุรา เก็บข้อมูลกระทำในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีการรณรงค์ให้งดการดื่มเหล้าในช่วงเข้าพรรษา ซึ่งอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้สถิติที่ได้ต่ำกว่าที่เป็นจริงและต่ำกว่าการศึกษาอื่น ๆ ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน

สำหรับปัจจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แก่

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกชักชวนให้ดื่ม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา การยอมรับของบิดามารดา และการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ค่อนข้างต่ำมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีความมั่นใจ หรือมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต จะทำให้บุคคลนั้นสามารถคงไว้ซึ่งความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ สามารถปรับตัวและเลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542) จึงมีทักษะในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสต่างๆ ทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อย (Young et al., 2007) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ที่พบว่า ทักษะการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสมพร สิริพิสงคราม (2549) ซึ่งพบว่าการรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศของ Young et al. (2007) และ Watkins et al. (2006) ก็พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง ดังนั้นควรมีการส่งเสริมทักษะการปฏิเสธให้เยาวชนรับรู้ว่าคุณมีความสามารถหรือมั่นใจในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสต่าง ๆ

ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติที่ค่อนข้างเห็นด้วยมากมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างเห็นด้วยน้อย เนื่องจากทัศนคติเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ การตัดสินใจขึ้นอยู่กับความรู้ว่าการดื่มทำให้เกิดผลเชิงบวกหรือเชิงลบ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ม.ป.ท.) ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการดื่มให้ผลเชิงบวกเช่นการดื่มทำให้ดูเท่ ผู้หญิงก็สามารถดื่มได้ เช่นเดียวกับผู้ชาย ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น ทำให้รู้สึกละเลยว่าเป็นผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างก็เลือกที่จะดื่ม สอดคล้องกับผลการศึกษามากมายที่ผ่านมา (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; อนุช คิษฐ์สังข์, 2550; ปรียาพร สุภษร, 2550; อัมมมณฑา ไชยกาญจน์, 2549; กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540; Donovan, 2004)

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ร่วมกับเพื่อน เช่นการเข้าหอพักด้วยกัน เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันจึงทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ผลก็คือกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายเท่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาของหลายคนอดีต (ปริยาพร ศุภสร, 2550; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; ปราณี ทองคำและคณะ, 2549; สายใจ ชื่นคำ, 2542) รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศ (Nash et al., 2005; Bot et al., 2004)

การถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การถูกชักชวนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นที่ถูกเพื่อนชักชวนให้ดื่มมีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ถูกชักชวน เนื่องจากการชักชวนเป็นการสนับสนุนทางสังคมในระดับกลุ่มเพื่อนทำให้ วัยรุ่นที่ถูกชักชวนต้องแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับหรือทำหาย (จุฬารัตน์ โสตะ, 2543) ซึ่งการศึกษาที่ได้ก็สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; นิชาภัทร บุญสวัสดิ์สกุลชัย, 2551; กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542 และ Arinaitwe-Mugisha & Hagembe, 2003) ที่พบว่า การชักชวนมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น และการศึกษาของ (ปรพร แซ่หาน, 2550; วิไลรัตน์ ปริดาอุทหนา, 2550; วรศร ปัทมานนท์, 2549; นิพนธ์ พัวพงศกร, 2548; จินตนา วงศ์วาน, 2548) ที่พบว่าสาเหตุที่สำคัญของการดื่มครั้งแรกคือเพื่อนชักชวนโดยเฉพาะจากเพื่อนสนิท ดังนั้นการเลือกคบเพื่อนที่ไม่ดื่มก็จะทำให้ลดปัจจัยด้านนี้ได้

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้เพราะบิดามารดาได้ชื่อว่าเป็นบุคคลต้นแบบของบุตร โดยเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรมากที่สุดตั้งแต่แรกเกิด พฤติกรรมของบิดามารดาที่บุตรได้พบเห็นจะถูกถ่ายทอดไปยังบุตรและบุตรย่อมมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นเช่นบิดามารดา (Hirschi, 1969 อ้างถึงใน สายใจ ชื่นคำ, 2542) ซึ่งก็สอดคล้องกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา

(กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; สายใจ ชื่นคำ, 2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540) รวมทั้งการศึกษาในต่างประเทศของ Ozer and Fernald (2008) ดังนั้นบิดามารดาที่ไม่ต้องการให้บุตรมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรในการที่จะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การยอมรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา

การยอมรับของบิดามารดาเมื่อทราบว่าบุตรของตนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยบิดามารดาที่ยอมรับหรือสนับสนุนการดื่มของบุตร จะทำให้บุตรมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าบิดามารดาที่ไม่ยอมรับ เนื่องจากการยอมรับทำให้บุตร ไม่ต้องกลัวการถูกตำหนิหรือลงโทษ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบิดามารดาไม่ยอมรับ และแสดงพฤติกรรมขัดขวาง หรือลงโทษ บุตรก็ต้องหลีกเลี่ยงหรือไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ทำให้โอกาสที่จะดื่มข่มขู่ลดลง (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมา (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552; อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540; Nash et al., 2005)

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ง่าย เสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมการดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ว่าการซื้อหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยาก เพราะเงินที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้จ่ายมาจากผู้ปกครองและถ้าจะนำมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ต้องมีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงในการซื้อสุราในแต่ละครั้งรวมทั้งการที่วัยรุ่นรับรู้ว่าการซื้อหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หาง่าย สามารถซื้อได้ตลอดเวลาที่ต้องการก็จะทำให้มีพฤติกรรมมากขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (ปรพร แซ่ห่าน, 2550; บุญเลี้ยง ทูมทอง และคณะ, 2549; ณัฐวิทย์ จันทร์เขียว, 2549; สุทธิลักษณ์ ตั้งกุลบริบูรณ์ และคณะ, 2548) และการศึกษาในต่างประเทศของ Kuntsche and Kuendig (2004)

นอกจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังที่กล่าวมาแล้ว จากการศึกษายังพบว่ามีปัจจัยบางประการที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาหญิง ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง การรับรู้การ โฆษณาของสื่อ ความผูกพันกับครอบครัวและสถานศึกษา ซึ่งพอจะอธิบายได้ดังนี้

อายุ

อายุไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะการศึกษาครั้งนี้อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายเหมือนกันโดยมีอายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 24 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงที่ค่อนข้างแคบ ต่างกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา ที่ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมากกว่านี้ แต่ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศของ Thompson and Auslander,

(2007) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ในวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี และ Poelen, Scholte, Engels, Willemsen, & Boomsma (2005) ที่พบว่าวัยรุ่นหญิงอายุ 16-20 ปี มีอัตราการดื่มสุราเป็นครั้งคราวในหนึ่งเดือนมากกว่าวัยรุ่นหญิงอายุ 21-25 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงอายุที่ค่อนข้างแคบเหมือนกัน แต่ไม่สอดคล้องกับหลายการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่ผ่านมาที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยอายุที่มากมีโอกาสเสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย (อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; สุริพร คณะเอียด, 2548; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540)

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นรับรู้ว่าเป็นเรื่องปกติที่วัยรุ่นกระทำได้ ไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อการดำเนินชีวิต เป็นการดื่มเพื่อความสนุกสนานเกิดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นการสังสรรค์เฉลิมฉลองเป็นครั้งคราว พฤติกรรมการดื่มจึงเกิดขึ้นทั้งในทั้งกลุ่มที่เรียนดีและกลุ่มที่มีปัญหา (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2552) และกลุ่มอย่างตัวในการศึกษาครั้งนี้ร้อยละ 62.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำกว่า 3 การแบ่งของกลุ่มตัวอย่างจึงมีความแตกต่างกันไม่มาก ผลการศึกษาจึงไม่พบความสัมพันธ์ ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) ที่ศึกษาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยในเขตภาคตะวันออก แต่ไม่สอดคล้องกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำ (อนงค์ ดิษฐ์สังข์, 2550; กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542; ประกิจ โพธิอาสน์, 2541; Donovan, 2004)

ความรู้สึที่มีคุณค่าในตัวเอง

ความรู้สึที่มีคุณค่าในตัวเองไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจเนื่องมาจากข้อคำถามในแบบสอบถามถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเองโดยทั่วไปไม่เจาะจงในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้แสดงว่าตนเองเป็นผู้ที่ด้อยค่า มีจิตใจอ่อนแอ หรือใช้การดื่มเป็นการไขปัญหาตัวเอง สาเหตุที่สำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการศึกษารุ่นนี้ คือ อยากลอง เพื่อนชวนและเพื่อความสนุกสนาน (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทร, 2542) ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) และกมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) แต่ขัดแย้งกับหลายการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าความรู้สึที่มีคุณค่าในมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวัยรุ่นที่รู้สึกว่

ตนเองมีคุณค่าในตัวเองสูงมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า วัยรุ่นที่รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตัวเองต่ำ (ประนอม กาญจนวนิชย์, 2548; ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ, 2541; Nash et al., 2005)

การรับรู้การโฆษณาของสื่อ

การรับรู้การโฆษณาของสื่อไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ จึงมีวิจารณญาณในการตัดสินใจที่เหมาะสมมากกว่าวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง (Castiglia & Harbin, 1992 อ้างถึงใน พรพร แซ่ห่าน, 2550) และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ร้อยละ 61.5 มีการรับรู้การโฆษณาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อ้อยทิพย์ ถานันตะ (2550) ที่พบว่าสื่อไม่มีอิทธิพลให้เกิดทัศนคติทางบวกต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น แต่ขัดแย้งกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา ที่พบว่า การรับรู้การโฆษณาของสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยพบว่าวัยรุ่นที่รับรู้สื่อโฆษณาส่งมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าวัยรุ่นที่มีการรับรู้การโฆษณาของสื่อต่ำ (อัมมันดา ไชยกาญจน์, 2549; ประกิจ โพธิ์อาสน์, 2541; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540)

ความผูกพันกับครอบครัว

ความผูกพันกับครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจาก เมื่อวัยรุ่นเจริญเติบโตมากขึ้นมีเสรีภาพมากขึ้น ความสนใจความรักและการให้เวลากับบิดามารดาหรือคนในครอบครัวก็จะน้อยลง (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549) และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยโดยการเช่าหอพักอยู่กับเพื่อน เวลาส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อน มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะการเฉลิมฉลองการเลี้ยงสังสรรค์ซึ่งทำกันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ซึ่งเป็นโอกาสที่ทำให้มีการดื่ม ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ที่มีความผูกพันกับครอบครัวสูง แต่อิทธิพลของเพื่อนที่อยู่ใกล้ชิดกว่าย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ (2552) และ Yeh et al. (2006) แต่ขัดแย้งกับหลายการศึกษาหลายการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า ความผูกพันกับครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวัยรุ่นที่มีความผูกพันกับครอบครัวสูงมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความผูกพันกับครอบครัวต่ำ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ, 2541; ประกิจ โพธิ์อาสน์, 2541;

Watkins et al., 2006)

ความผูกพันกับสถานศึกษา

ความผูกพันกับสถานศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษานอกจากเพื่อการศึกษาเล่าเรียนแล้วยังเป็นที่รวมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในความควบคุมของคณาจารย์และการดำเนินกิจกรรมโดยนักศึกษาเอง จาก

การตอบแบบสอบถามที่พบว่าการดื่มส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างเป็นการดื่มในโอกาสสังสรรค์ต่าง ๆ พฤติกรรมการดื่มที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม และการชักชวนของเพื่อน รวมทั้งเพื่อความสนุกสนาน ผลการศึกษาพบว่าความผูกพันกับสถานศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์ (2552) และประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ (2541) แต่ขัดแย้งกับบางการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าความผูกพันกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยวัยรุ่นที่มีความผูกพันกับสถานศึกษาสูงมีโอกาสมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความผูกพันกับสถานศึกษาน้อย (สายใจ ชื่นคำ, 2542; Zufferey et al., 2007)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมให้วัยรุ่นมีและใช้ทักษะ ในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ปลุกฝังทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กและวัยรุ่นเพื่อเป็นการป้องกันการดื่ม โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่น เช่น การจัดกิจกรรมการที่มีมาร่วมตอบปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การมอบหมายให้นักเรียนจัดทำรายงานเกี่ยวกับโทษภัย ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ และช่องทางต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง
3. เนื่องจากเพื่อนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องอยู่ด้วยกับเพื่อนเกือบตลอดเวลา เช่นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ด้วยกัน เช้าหอพักอยู่ด้วยกัน การจัดกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อนในเชิงสร้างสรรค์ เช่นการเล่นกีฬา การเข้าค่ายธรรมะ การเข้าค่ายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เยาวชนได้มีการพบปะและเรียนรู้ว่ามีเยาวชนจำนวนมากที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทุกคนสามารถเป็นที่ยอมรับของกลุ่มได้โดยไม่ต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดให้มีการช่วยเหลือกันในกลุ่มสำหรับผู้ที่ต้องการเลิกดื่ม
4. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดาและทำที่ของบิดามารดา นับว่ามีอิทธิพลต่อบุตรเป็นอย่างมาก เพราะบิดามารดาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดและเป็นแบบอย่างของบุตร การทำให้บิดามารดาตระหนักถึงความสำคัญข้อ เพื่อการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุตร รวมทั้งการแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยอย่างเหมาะสมเมื่อทราบว่าบุตรมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะส่งผลในการป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุตรได้

5. การเข้าถึงเครื่องดัดแอลกอฮอล์ที่สะดวกทำให้วัยรุ่นมีการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมาร่วมกันหาทางแก้ไขและกวดขันอย่างจริงจัง เช่นการห้ามจำหน่ายเครื่องดัดแอลกอฮอล์แก่ผู้ที่ยังต่ำกว่า 20 ปี การจำกัดเวลาช่วงจำหน่ายเครื่องดัดแอลกอฮอล์อย่างเคร่งครัดตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดัดในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นหญิงในระบะต่าง ๆ ของการดัด เช่นระยะที่มันใจที่จะไม่ดัด ระยะทดลองดัด ระยะดัดประจำ เพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรมในการป้องกันการดัดให้มีความเฉพาะเจาะจงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ศึกษาเชิงลึกในกลุ่มเยาวชนที่ไม่ดัดหรือเคยดัดแต่หยุดดัด เพื่อค้นหาว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นมีกระบวนการคิด การรับรู้ และทักษะในการปฏิเสธหรือหยุดดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์อย่างไร
3. ศึกษาเชิงลึกในกลุ่มผู้ปกครองที่บุตรหลานไม่ดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ถึงแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูอย่างไรเพื่อนำไปพัฒนาโปรแกรมเผยแพร่แก่ผู้ปกครองทั่วไป